

Jarosław ZAWADZKI¹

PIĘĆDZIESIĘCIOLECIE MODYFIKACJI ESTETYKI MODUŁOWEGO BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO NA PODSTAWIE OSIEDLA PIASTOWSKIEGO W POZNANIU

1. Początki poznańskiej prefabrykacji wielkopłytovej

1.1. Wstępne założenia

Wraz z odbudową struktur zniszczonych w wyniku działań wojennych w Poznaniu rozpoczęto nową urbanizację struktury miejskiej. Zerwanie z fortyfikacyjnym układem przestrzennym pozwoliło na rozwój niedostępnych do tej pory terenów miejskich. Ze względu na deficyt obszarów umożliwiających powiększenie istniejącego potencjału lokalowego, głównie z powodu braku terenów zurbanizowanych pod względem infrastruktury technicznej tj.: dróg, wodociągów, zdecydowano się na przystosowanie nowych terenów możliwych do rozwoju budownictwa wielorodzinnego. Program intensyfikacji zabudowy zaplanowano głównie na terenach zlokalizowanych na północ od Cytadeli (dzisiejsze Winogrady), na terenach dzisiejszej dzielnicy Grunwald, oraz prawobrzeżnej części miasta. Poszerzenie potencjału mieszkaniowego miasta realizowane było w zgodzie z planowanym przedwojennym układem miejskim. W celu przeprowadzenia procesu inwestycyjnego, Prezydium Rady Narodowej zleciło Miejskiej Pracowni Urbanistycznej utworzenie zespołu, którego celem było zaprojektowanie nowej dzielnicy „Rataje”.

BUDOWNICTWO MIESZKAŃ W 1968 R.

Kwartał	Oddano do użytku izb	Procent wykonania planu
I	118	2,6
II	1112	24,5
III	1389	30,7
IV	2208	48,8

Rys. 1. Zestawienie założeń projektowych

Fig. 1. Juxtaposition of design objectives

Źródło: Kronika Miasta Poznania

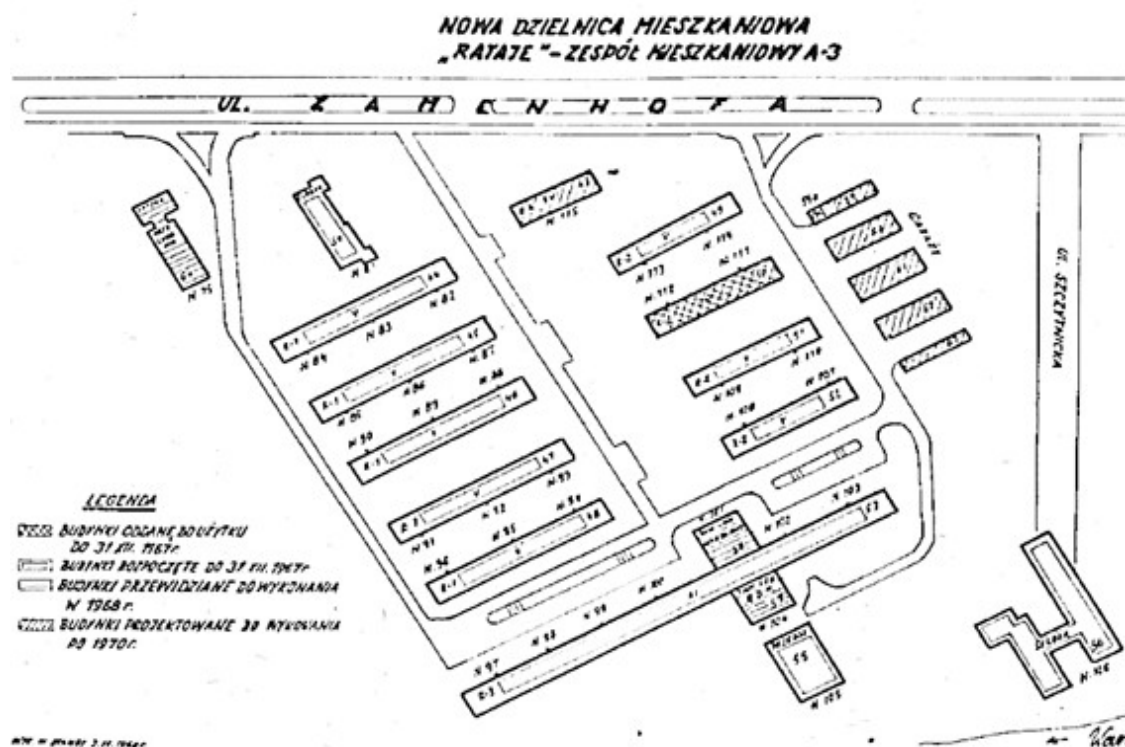
¹Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej, studiobryly@gmail.com

1.2. Rozwiązania przestrzenne

Dzielnica miała charakteryzować się postmodernistycznym, prostokreślnym układem budynków, które wykonane miały być z pomocą technologii uprzemysłowionych, przeznaczonych dla około 120 tys. mieszkańców. Program utworzenia nowych założeń mieszkaniowych został zlecony Poznańskiemu Przedsiębiorstwu Projektowania Budownictwa Miejskiego „Miastoprojekt”. Opracowywany program mieszkaniowy realizowany był na szeroka skalę: „...Zamierzenie poznańskie pozwala się porównać z m. in. z zadaniami inwestycyjnymi wielkości Gdyni, Nowej Huty lub Nowych Tych. Zakres opracowania obejmuje obszar 2100 hektarów...”[1]. W celu zminimalizowania przerw technologicznych, wytwórnice prefabrykatów zaplanowano zlokalizować możliwie najbliżej. Pierwszą wytwórnię zlokalizowano w Suchym Lesie, a kolejną w późniejszym okresie, na terenie obecnego Osiedla Stare Żegrze. Przed planowaną realizacją pierwszych jednostek, nowopowstały program mieszkaniowy postanowiono rozszerzyć o niezbędne inwestycje komunalne w postaci budowy sieci wodnej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej oraz drogowej. Skutkiem prac związanych z budową nowych osiedli było także zaadaptowanie elektrowni Garbary na elektrociepłownię [3]. Budowę nowego kolektora wodno-kanalizacyjnego miasto powierzyło Poznańskiemu Przedsiębiorstwu Robót Inżynieryjnych „Hydrobudowa 9”[3]. Pierwsze prace rozpoczęto na terenie dzisiejszego Osiedla Piastowskiego już w październiku 1966 roku. Kolejny etap, związany z pracami projektowymi, rozpoczęto od dolnego tarasu Rataj, czyli od obszaru ograniczonego od południa ulicą Hetmańską, od zachodu rzeką Wartą, od wschodu klinem zieleni, a od północy Jeziorem Malta. Założenie postanowiono podzielić na 3 założenia mieszkaniowe: A, B, C[1]. Oznaczenie A dotyczyło obecnego Osiedla Piastowskiego, B – Politechniki Poznańskiej, a C- Osiedla Powstań Narodowych, Oświecenia, Jagiellońskiego, Rzeczpospolitej, Bohaterów II Wojny Światowej oraz Armii Krajowej. Plany budowy górnego układu podzielono na założenie północne i południowe, w których skład zaliczyć można osiedla: Tysiąclecia, Czecha, Lecha oraz Rusa. W pierwszych etapach przystąpiono do opracowania szczegółowego projektu założenia oznaczonego symbolem A-3[3], wskutek czego powstał projekt pierwszej 5-kondygnacyjnej jednostki mieszkalnej. Plan obejmował także powstanie 16-kondygnacyjnych wieżowców wzdłuż ulicy Zamenhoffa, a także 11-kondygnacyjnego budynku od strony rzeki Warty (tzw. „deska”). Założenie uzupełnione zostało o liczne obiekty usługowo-handlowe. W dniu 18 lipca 1966 roku, a więc blisko pięćdziesiąt lat temu, wmurowano akt erekcyjny pod budowę pierwszego prefabrykowanego budynku mieszkalnego zlokalizowanego na Osiedlu Piastowskim w Poznaniu. Budynek otrzymał numer 44 [3]. W tym samym roku rozpoczęto budowę magistrali wodnej oraz doprowadzono źródło zasilania prądem elektrycznym. Teren został następnie uzbrojony kompleksowo w kanalizację deszczową i sanitarną. Infrastrukturę uzupełniono o sieć drogową niezbędną dla potrzeb budowy. W 1968 roku rozwinięto otaczającą infrastrukturę oraz wzniesiono pierwsze budynki. Do użytku oddano również pawilon handlowy, szkołę podstawową oraz żłobek. Prostokreślny układ uzupełniony został elementami zieleni oraz obiektami małej architektury. Łącznie na osiedlu mieszkaniowym A oddano do użytku 16 budynków, zawierających 1562 mieszkania [2].

1.3. Dalsza realizacja założeń

Równoległe do prowadzonych prac w sektorze A prowadzono zaawansowane prace przygotowawcze i budowlane w obszarze C. Kolejne jednostki mieszkalne powstały z początkiem 1970 roku na terenie obecnego Osiedla Jagiellońskiego i Rzeczpospolitej. W 1971 zatwierdzono plan dotyczący Górnego Tarasu Rataj, czego skutkiem była dalsza rozbudowa towarzyszącej budowie Rataj infrastruktury. Prace dotyczące górnego fragmentu rozpoczęły się w 1974 roku i trwały do końca dekady. Budowę rozpoczęto na terenie dzisiejszego Osiedla Lecha. Kompleksowe uzbrajanie terenów pod nowopowstałe osiedla trwało prawie dziesięć lat. Kręgosłupem infrastruktury osiedlowej była Trasa Katowicka, która od Ronda Rataje była definiowana jako główna arteria wyjazdowa z miasta. Także w tym sektorze osiedla uzupełniono zabudowę wielorodzinną licznymi obiektami usługowo-handlowymi, a także przestrzeniami zielonymi i rekreacyjnymi. Z końcem lat 70. XX wieku rozpoczęto prace przygotowawcze pod budowę Osiedla Stare Żegrze oraz budowę Osiedla Orła Białego. Kompleksowa realizacja pierwszego z nich została ukończona po 1990 roku, a drugiego pod koniec lat 80. Po transformacji ustrojowej zespół osiedli ratajskich powiększono o pojedyncze budynki w centralnej części Starego Żegrza autorstwa Elżbiety Jakubowskiej i Tomasza Jakubowskiego, oraz w północnej części, zaprojektowanej przez Jacka Buszkiewicza, Eryka Sieińskiego i Mariana Urbańskiego.

Rys. 2. Rzut założenia mieszkaniowego A-3, obecne Osiedle Piastowskie

Fig. 2. View of the A-3 residential plan, currently Piastowskie Estate

Źródło: Kronika Miasta Poznania

Ostatnimi przedsięwzięciami, które dopełniają strukturę urbanistyczną opisywanej tkanki miejskiej była realizacja Osiedla Zodiak, a także projekt rozbudowy kampusu Politechniki Poznańskiej, która trwa do dnia dzisiejszego.

Rys. 3. Budowa założenia mieszkaniowego A-3, Osiedle Piastowskie w Poznaniu
Fig. 3. Construction of the A-3 residential plan A-3, Piastowskie Estate in Poznan
Źródło: Kronika Miasta Poznania

2. Przebieg realizacji prac

W zespole A3 (teren Osiedla Piastowskiego) prace budowlane przebiegały wedle ściśle określonego harmonogramu. Jednakże, ze względu na wiele czynników, prace przebiegały ze znacznym opóźnieniem. Zmniejszona liczba oddanych pod koniec lat 60. XX wieku budynków spowodowana była zakłóceniami na początkowym etapie budowy. Do najbardziej znaczących zakłóceń zaliczyć można przede wszystkim trudne warunki gruntowe dominujące na terenie Osiedla Piastowskiego, a także niedobór pracowników Przedsiębiorstwa Robót Inżynierskich „Hydrobudowa 9 [3]”. Dodatkowo niepokojącym zjawiskiem były problemy związane z wywłaszczeniem podczas uzbrajania terenów przyszłych osiedli. Ten precedens przyczynił się także do istotnych opóźnień w pracach związanych z budową infrastruktury komunikacyjnej. Do nagminnie powtarzających się okoliczności, które miały wpływ na odroczenie budowy, zaliczyć można również liczne modyfikacje projektów, które podyktowane były reżimem oszczędnościowym. Poza czynnikami formalnymi, wpływ na opóźnienia miały także cechy konstrukcyjne. Podczas procesu wytwarzania elementów konstrukcyjnych dało się zauważyć, że warunki dojrzewania samego betonu były nieodpowiednie. Genezy tego problemu można doszukiwać się wśród aspektów politycznych. Liczyła się liczba oraz szybkość wytworzonych elementów, zaś ich jakość często stanowiła wartość podrzędną. Wpływ na osiągnięcie obniżonych parametrów wytrzymałościowych miał także wadliwie przeprowadzony proces montażowy, w którym to poszczególne elementy nie zostały oddylatowane poprawnie. Procesem mającym wpływ na jakość elementów był także

ich transport, w wyniku którego konstrukcja w czasie załadunku i wyładunku ulegała uszkodzeniu. Powyższe konsekwencje oddziaływały na całą budowę obiektu, m.in. w formie popękanych narożników lub uszkodzonych elementów łączeniowych.

3. Ocena jakości estetyki budownictwa wielkopłytkowego zlokalizowanego na terenie Osiedla Piastowskiego w Poznaniu

3.1. Ocena prac modernizacyjnych prowadzonych w latach 1990-2010

Pierwotne elewacje definiowane są obecnie określeniem: szarość wieku minionego. Monotonne, często monochromatyczne układy warstwy fakturowej poszczególnych jednostek zaliczały się do powtarzalnych akcentów tkanki miejskiej, a powszechna estetyka rozwiązań kolorystycznych elewacji nawiązywała do skali szarości. W wielu przypadkach warstwa fakturowa pokryta była dodatkowo stonowaną mozaiką. Z upływem lat, zespoły prefabrykowanych budynków wielorodzinnych odsłaniały kolejne usterki spowodowane użyciem wadliwych elementów oraz niewłaściwą eksploatacją. Przeprowadzone działania naprawcze podzielić można na:

- działania o charakterze urbanistycznym,
- działania o charakterze architektonicznym.

Do pierwszej grupy zaliczyć można przede wszystkim poprawę atrakcyjności terenów międzyblokowych. Nadrzędnym celem spółdzielni mieszkaniowej zarządzającej osiedlem było zastosowanie nowego utwardzenia w postaci kostki brukowej oraz, w pojedynczych przypadkach, wymiana nawierzchni przeznaczonych do komunikacji samochodowej. W sposób znaczny poprawiono walory krajobrazu poprzez zastosowanie nowych elementów małej architektury np. lampy, kosze, ławki, a wolne tereny struktury osiedlowej uzupełniono nowymi elementami niskiej oraz średniej zieleni. Do podstawowych działań modernizacji przestrzeni międzyblokowej należało również wykonanie nowych zadaszeń pełniących funkcję tymczasowego miejsca gromadzenia odpadów stałych. Drugą kategorię podzielić można na przedsięwzięcia nie ingerujące oraz ingerujące w rozwiązania architektoniczno-budowlane. Analizując pierwszy przypadek można zaobserwować niepokojące zjawisko, którego skutkiem jest efekt miejskiej pastelozji². Wraz z wdrożeniem nowych przepisów dotyczących warunków termicznych, budownictwo wielkopłytkowe poddane zostało zabiegowi termomodernizacji. Efektem tych działań było nadanie budynkom nowych, niejednorodnych kolorów.

²Miejska pastelozja – potoczna nazwa będąca efektem termomodernizacji wielkopłytkowej tkanki miejskiej. Skutek przeprowadzonych prac jest niejednorodna, jaskrawa elewacja prefabrykowanych jednostek mieszkalnych.

Rys. 4. Efekt miejskiej pastelozji, Osiedle Piastowskie w Poznaniu

Fig. 4. Pastel clash effect, Piastowskie Estate in Poznan

Źródło: Naszemiasto.pl

Monotonne, betonowe elewacje przerodziły się w zróżnicowane płaszczyzny, które według mieszkańców przyczyniły się do obniżenia wartości estetycznej powyższych struktur. Interpretując natomiast wewnętrzne zmiany, nie odczuwa się aż tak drastycznych działań. Przestrzenie wspólne prawie we wszystkich przypadkach poddane zostały pracom malarskim oraz wymianie oświetlenia, czy też elementów ślusarki.

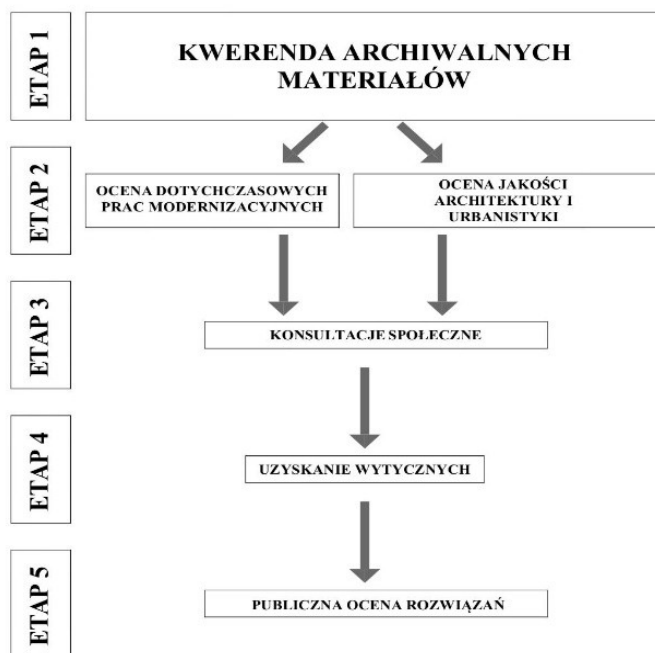
Rys. 5. Nowa urbanistyka międzyblokowa, Osiedle Piastowskie w Poznaniu

Fig. 5. New inter-bloc city planning, Piastowskie Estate in Poznan

Źródło: Maps Google

3.2. Analiza jakości wielorodzinnych przestrzeni mieszkalnych na podstawie Osiedla Piastowskiego w Poznaniu

W wyniku zróżnicowania społeczeństwa w wybranym fragmencie miejskiej struktury, proces badawczy należało rozpocząć od rozpoznania struktury mieszkańców.

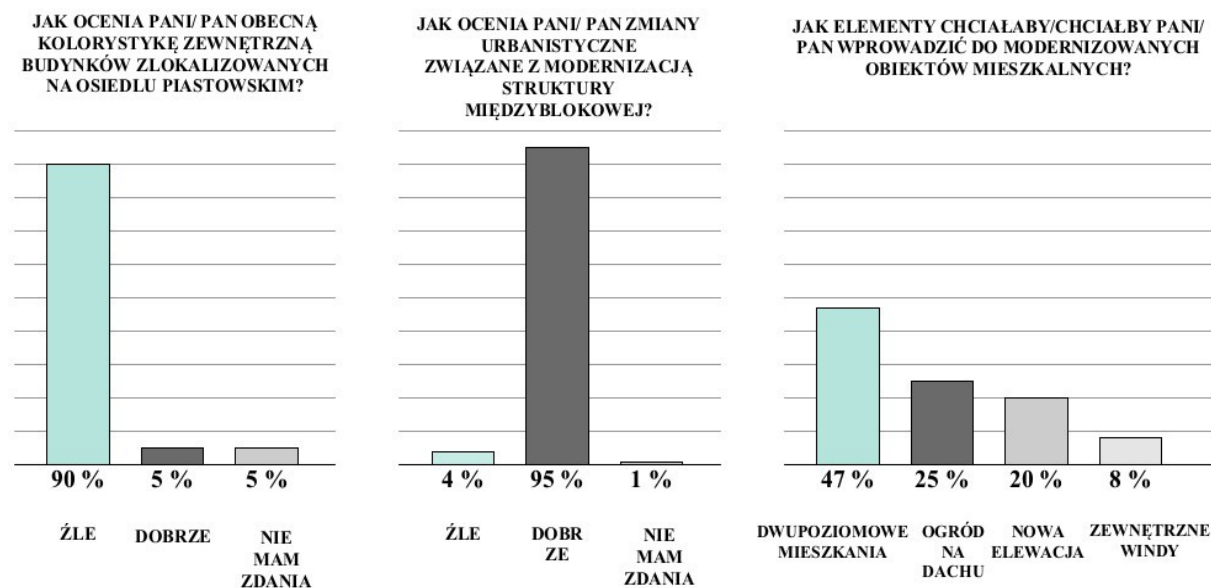
Rys. 6. Schemat badawczy

Fig. 6. Test layout

Przeprowadzone analizy miały charakter anonimowych ankiet przeprowadzonych podczas spotkania naukowego, mającego na celu ocenę przez lokatorów jakości architektury i urbanistyki osiedlowej wraz z zaprezentowaniem możliwości dalszych prac modernizacyjnych, oraz przedstawieniem zagranicznych przykładów rewitalizacji wielkiej płyty. Konsultacje z mieszkańcami potraktowano jako wytyczne do badań, które podzielono na 5 etapów. Etap pierwszy polegał na analizie archiwalnych materiałów. Poza zachowanymi projektami, do celów badawczych wzięto pod uwagę również oryginalne szkice oraz archiwalne zapisy kronikarskie, przedstawiające warunki inwestycyjne w drugiej połowie XX wieku. Dostępne źródła przedstawiają postmodernistyczny charakter osieli, których dzisiejszy wygląd odbiega od pierwotnych założeń. Fakt ten potwierdzają chociażby analizy w postaci schwarzplanu³. Liczne obiekty tymczasowej architektury wpływają na utratę czytelności opisywanej przestrzeni. W przypadku Osiedla Piastowskiego, do pogłębienia tego efektu przyczyniają się nowopowstałe obiekty usługowe.

Kolejne działanie polegało na ocenie przeprowadzonych prac modernizacyjnych, czego skutkiem była ocena jakości wnętrza i zewnątrz osiedlowego. W celu uzyskania miarodajnych wyników przeprowadzono anonimową ankietę na blisko 200 mieszkańcach. Opiniodawcy różnili się między sobą pod względem sytuacji społecznej, wieku, a także czasu zamieszkania w powyższych strukturach. Prawie 180 respondentów w sposób negatywny wypowiada się na temat procesu termomodernizacji. Potwierdza to jedna z przeprowadzonych analiz. Wynika z niej, iż niejednorodne kolory elewacji budynków pogłębiły negatywny stosunek społeczeństwa do budownictwa wielkopłytowego.

³Schwarzplan – poglądowy rysunek przedstawiający układ zabudowy (kolor czarny), na tle pozostałej struktury urbanistycznej (kolor biały).

Rys. 7. Wyniki badań, przeprowadzonych na mieszkańcach Osiedla Piastowskiego w Poznaniu
 Fig. 7. Result of the survey conducted on residents of Piastowskie Estate in Poznan

Nie chodzi tylko o przypadkowo dobrane barwy, lecz także niezrozumiałe geometryczne formy powstałe na ścianach bocznych, uzyskanych za pomocą syntezy kolorów. Jednakże przeciwnie oceniane są prace prowadzone w wewnętrznych przestrzeniach międzyblokowych. Nowe chodniki, elementy małej architektury, a także nowa zieleń spotkała się z pozytywnym odbiorem mieszkańców. Pozytywną reakcję wywołują także prace przeprowadzone we wnętrzach obiektów. Zastosowanie stonowanej kolorystyki, nowoczesne, a zarazem proste elementy balustrad wraz z nową instalacją oświetleniową cieszą się aprobatą mieszkańców. Przedstawione w trakcie konsultacji projekty zagranicznych rozwiązań wpłynęły na zmianę myślenia lokatorów o prefabrykowanym budownictwie. Zrewitalizowane osiedla w Niemczech i Francji spotkały się z ogromnym zainteresowaniem. Szczególną uwagę mieszkańcy Osiedla Piastowskiego zwrócili na zastosowanie systemu dwupoziomowych mieszkań oraz z wykorzystaniem płaszczyzny dachu do celów rekreacyjnych. Ponad połowa respondentów akceptuje takie rozwiązania, które mogą wpłynąć na zwiększenie konkurencyjności wielkiej płyty.

3.3. Wnioski z przeprowadzonych analiz

Zgromadzone podczas procesu badawczego dane pozwoliły na uzyskanie wytycznych, które pomogą w opracowaniu programu rewitalizacji. Na przestrzeni ostatnich lat aspekt społeczny był ignorowany podczas procesów rewitalizacji. Ochrona struktury osiedlowej jest konieczna dla zachowania pierwotnych założeń. Niestety, opracowany w 2015 roku miejscowy plan zagospodarowania uwzględnia jedynie modernizację infrastruktury technicznej, zaś brak w nim zapisów o kompleksowej rewitalizacji budynków. Niemniej jednak, ostatnie działania spółdzielni Osiedle Młodych (organu zarządzającego Osiedlem Piastowskim), napawają optymizmem. Coraz częściej przeprowadzane konsultacje społeczne, uzupełnione o konkursy internetowe na temat wyboru kolorystyki, nie przeszły bez echa

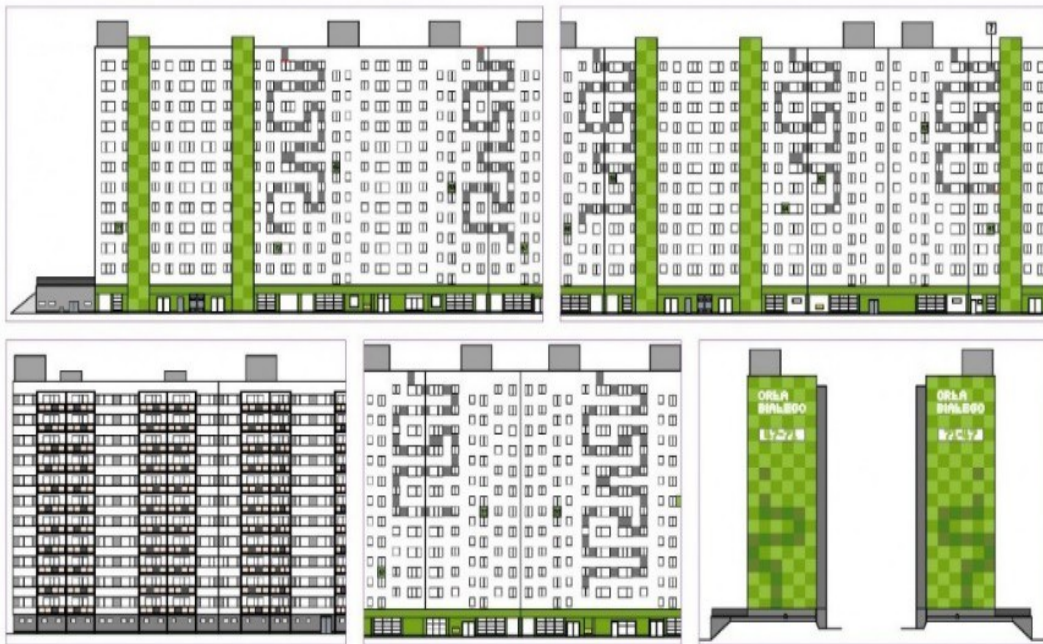
w ogólnopolskich mediach. Kolejnym przykładem może być projekt Parku Ratajskiego, który budził liczne emocje na przestrzeni lat. Jednakże, uwzględnienie sprzeciwu mieszkańców do zabudowania wolnej przestrzeni spowodowało, że projekt jest już w fazie przetargu. Dzięki nowym założeniom urbanistycznymi, liczne osiedla zostaną scalone w spójną całość, a mieszkańcy zyskają nową przestrzeń do życia.

4. Nowa forma prefabrykowanej elewacji

Zmiany, jakie niesie za sobą nowy sposób myślenia o wielkopłytowych strukturach miejskich przyczyni się do transformacji pastelowej sylwety. W ostatnich latach następuje szereg działań rehabilitujących prefabrykowane budownictwo. Nie sposób wspomnieć tutaj o przedsięwzięciach realizowanych na poznańskich osiedlach. Owocna współpraca spółdzielni mieszkaniowych z gronem projektantów doprowadziła do stworzenia innowacyjnych rozwiązań, m. in. projektu „Tetris” czy też „Snake”. Powyższe rozwiązania definiowane za pomocą 2-3 barw o zróżnicowanym układzie. Dzięki temu zabiegowi prostopadła bryła zyskała nowe oblicze, nawiązujące do popularnych gier komputerowych. Kolejną planowaną inwestycją jest projekt „Mural dla Osiedla”, w ramach którego powstanie cykl murali zlokalizowanych na terenie ratajskich osiedli wykorzystujący fotografie mieszkańców. Istotny jest tutaj fakt, iż śmiałe koncepcje uzyskują aprobatę społeczną, a projekty realizowane na obszarze betonowego bloku stają się szansą na wzbogacenie miejskiego wizerunku. Przeprowadzone w ostatnich latach modyfikacje według wielu mieszkańców nie wpłynęły na poprawę miejskiego wizerunku. W dniu dzisiejszym budownictwo wielkopłytowe w oddziałuje jako niepożądana forma mieszkaniowa całej struktury miejskiej, stąd proponowane zmiany mogą stać się swoistym bodźcem do rekomendowania zalet prefabrykowanych struktur.

5. Wnioski

Referat przybliży obecną spuściznę betonowego dziedzictwa na terenie Osiedla Piastowskiego w Poznaniu. Bieżące procesy modernizacyjne okazały się niewystarczające, a zrealizowany kilka lat temu plan termomodernizacji przyczynił się do pogłębienia efektu miejskiej pastelozji. Autorskie analizy podkreślają niezbędność przeprowadzenia działań rehabilitujących osiedlowe struktury. Liczne uchybienia powstałe podczas montażu budynków do dnia dzisiejszego przysparzają wiele problemów organom zarządzającym. Mimo to, cykliczne prace związane z podniesieniem rewaloryzacji urbanistyki blokowej spotykają się z aprobatą społeczeństwa, co może stać się wyznacznikiem dalszych przedsięwzięć.

Rys. 8. Projekt Snake, Osiedle Rusa w Poznaniu
 Fig. 8. Snake Project, Rusa Housing Estate in Poznan
 Źródło: Osiedlemłodych.pl

BIBLIOGRAFIA

1. Anholcer A., Dembski J.: Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1966, s. 16-25.
2. Anholcer A., Dembski J.: Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1969, s. 171-180.
3. Anholcer A., Dembski J.: Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1969, s. 156-168
4. Anholcer A., Dembski J.: Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1970, s. 188-197.
5. Chmielewski J., Mirecka M.: Modernizacja osiedli mieszkaniowych, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2007, s. 85-135.
6. Czekąła F.: [Poznańskie Rataje jak gdańska Zaspą? Stwórzmy aleję murali](#), TVN 24, Poznań 2015.
7. Nosal B.: W Poznaniu mieszkańcy wybierają wygląd bloków: po Tetrisie będzie Snake? wyborcza.pl, Poznań 2016

8. Ossowski S.: Pamiętacie takie Rataje? Głos Wielkopolski, Poznań 2016.

PIĘĆDZIESIĘCIOLECIE MODYFIKACJI ESTETYKI MODUŁOWEGO BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO NA PODSTAWIE OSIEDLA PIASTOWSKIEGO W POZNANIU

Streszczenie

Nadrzędnym celem elaboratu jest zaprezentowanie pięćdziesięcioletniej ewolucji rozwiązań wielkopłytkowego budownictwa mieszkaniowego. Szereg zmian jakie zastosowano w zewnętrznym i wewnętrznym charakterze nieodwracalnie zmienił pierwotne założenia modułowych struktur mieszkaniowych. Do najważniejszych modyfikacji można zaliczyć między innymi zmiany otaczającej urbanistyki, czy też walorów estetycznych. Celem uzupełniającym referatu jest poruszenie zagadnień związanych z oddziaływaniem osiedli wielkopłytkowych na pozostałą strukturę miejską. Pod koniec ostatniej dekady XX wieku wdrożono niedopracowany program zmiany estetyki zewnętrznej. Odejście od szarości wieku minionego przyczyniło się do rozwoju wielu negatywnych zjawisk, którego skutkiem są narodziny tzw. efekt miejskiej pastelozji.

Metody badawcze polegają na przeprowadzeniu ciągu analiz architektonicznych oraz socjologicznych. W celu przedstawienia gruntownego spektrum, powyższe interpretacje dotyczyć będą jednostek mieszkalnych, charakteryzujących się zróżnicowanym układem, gabarytami oraz strukturą zamieszkania. Część empiryczna uzupełniona o analizy graficzne, co pozwoli w klarowny sposób uświadomić odbiorcy skalę zmian zastosowanych w krótkim czasie. Główny temat badawczy sformułowano na podstawie wybranych modyfikacji obiektów zlokalizowanych na terenie Osiedla Piastowskiego w Poznaniu. Fundamentalna konkluzja związana jest z możliwościami związanymi z ochroną działań naprawczych dla zdegradowanych struktur wielkopłytkowych. Przedstawione w referacie wyniki są niezbędne do rozwoju dalszych badań nad modułowym budownictwem.

50 YEARS OF AESTHETIC MODIFICATIONS TO MODULAR RESIDENTIAL CONSTRUCTIONS BASED ON PIASTOWSKIE ESTATE IN POZNAN

Summary

The main goal of the essay is outlining the fifty-year-long evolution of large-panel residential building solutions. The changes implemented internally and externally have irrevocably obscured the original idea behind modular residential structures. Among the modifications are changes made to the surrounding urban landscape, also known as aesthetic qualities. Another goal of the essay is to touch on issues related to the influence of large-panel neighborhoods on the rest of the urban structure. At the turn of the century, an underdeveloped aesthetics change program was implemented. Moving away from the grays of years past gave way to many negative occurrences, such as the urban pastel clash.

The research is based on a number of architectural and sociological analyses. In order to present a well-founded spectrum, the above interpretations will pertain to residential areas that are diverse in layout, size, and residential structure. The empirical part is supplemented with graphical analyses, which should help the reader understand the scale of the changes implemented in a small amount of time. The main research topic was formulated on the basis of select site modifications located in Piastowskie Estate in Poznań. The conclusion pertains to protecting the original heritage. The originality of this essay stems from it touching on matters that can help not only sum up past and current modernization processes, but also propose repair tasks for the degraded large-panel structures. The results presented in the essay are crucial to further progress research on modular construction.